

Ajuntament de
Barcelona

[LA VIRREINA]

CENTRE
DE LA
IMATGE

Valor!

10 debats sobre la construcció del valor de la ciutat

[LA VIRREINA/ACTIVITATS]

Palau de la Virreina
La Rambla, 99
08002 Barcelona
T 933 161 000

www.barcelona.cat/lavirreina

Horari: de dimarts a diumenge
i festius, de 12 a 20 h

Valor!

10 debats sobre la construcció del valor de la ciutat

A cura de Jorge Luis Marzo i Joana Masó

La modernitat artística es va construir sobre una novetat històrica que, en gran mesura, encara travessa el nostre present: els artistes i productors d'imatges en general van deslegitimar els valors, les convencions i les formes autoritzades heretades de la tradició i van esborrar els límits i els marges d'acció de l'espai artístic. Però van desplegar aquesta potència lliure i política de les imatges sobre un nou món urbà, de drets d'autor i distribució, exposicions universals i turistes en el segle dels diners com a nou valor. L'art desitjava un museu sense parets i ara habita en una fàbrica sense murs, en una *smart city*.

Aquesta negociació entre el descrèdit o la crítica dels valors rebuts i la ubiqüitat del valor econòmic com a regulador últim de la cultura, ens apareix avui alhora com la batalla que cal fer i la que *no sabem fer*: com una batalla per a la qual ens falten sabers.

Des d'aquí, *Valor!* és un cicle de 10 debats que parteixen de 10 escenaris oberts en present a Barcelona on es decideix el valor icònic, històric, polític i col·lectiu d'algunes coses que es *veuen* a la ciutat.

Títols dels debats

- Educació i desproductivisme
- El nomenclàtor viu: Samaranch, Pujol i Colón pugen i baixen de valor
- La plusvàlua de la multiculturalitat: història d'un fracàs?
- L'opció de la confusió: el valor polític de la ficció
- Relats per fer. Censura i negativitat: els debats suspesos
- Canòdrom parc de recerca recreativa. *Smart city*: de l'arquitectura a l'enginyeria
- Monuments per fer. Cal fer-los?
- Escultura a l'horitzó: *skylines* ideològics de Barcelona
- El valor humà: quan el monument és la gent (des de l'helicòpter)
- El valor de l'usuari: força de treball en l'economia digital

17 febrer

Educació i desproductivisme

Debat en italià i castellà. Traducció simultània

Espai 4. 19 h

L'actual sistema liberal queda plenament emmirallat en els nous programes educatius impulsats per la Unió Europea en la darrera dècada. El model Bolonya, que persegueix l'excel·lència i la sostenibilitat laboral, obre els conflictes propis d'una vida social i intel·lectual abocada a la productivitat. Des de la universitat, moltes veus demanen que s'alliberin valors segrestats per la lògica de la competitivitat mercantil, com ara la utilitat.

Debat amb Nuccio Ordine, filòsof i professor de literatura a la Universitat de Calàbria (Itàlia), moderat per Jara Rocha, medidora cultural i comissària independent.

Debat organitzat en col·laboració amb l'Institut d'Humanitats de Barcelona, el CCCB (Centre de Cultura Contemporània de Barcelona), l'editorial Acantilado i l'Istituto Italiano di Cultura di Barcellona.

Nuccio Ordine és filòsof, professor de literatura a la Universitat de Calàbria, entre d'altres universitats, i autor de l'assaig *La utilidad de lo inútil*.

Jara Rocha és medidora cultural, comissària independent, vinculada a la cultura lliure i professora a Bau Centre Universitari de Disseny de Barcelona.

24 febrer

El nomenclàtor viu: Samaranch, Pujol i Colón pugen i baixen de valor

Auditori Virreina Lab. 19 h

El nomenclàtor manté viu un determinat relat de ciutat. És en aquest sentit que la revisió crítica del nomenclàtor és considerada sovint un acte d'iconoclàstia. Les propostes recents d'anomenar carrers i avingudes de la ciutat amb noms de personatges recents de la història política catalana (Samaranch, Pujol) han tingut reaccions ciutadanes que emmirallen la guerra de les imatges.

Debat amb Pilar Serrano, secretària tècnica (2005-2015) de la Ponència de Nomenclàtor dels Carrers de Barcelona i de la Comissió de la Memòria Històrica de Barcelona, i Francesc Mercader, membre de Sants-Montjuïc per la Independència, impulsors de l'aturada de l'avinguda Samaranch, moderat per Andrea Valdés, periodista i escriptora, ha col·laborat en diversos projectes artístics.

Pilar Serrano ha estat vinculada des de principis dels anys vuitanta a l'Ajuntament de Barcelona. De 2000 a 2005 va ser documentalista a l'Arxiu Històric de la Ciutat de Barcelona, i de 2005 a 2015 ha estat secretària tècnica de la Ponència de Nomenclàtor dels Carrers de Barcelona i de la Comissió de la Memòria Històrica de Barcelona.

Francesc Mercader és membre de l'associació de veïns Sants-Montjuïc per la Independència, una entitat que el 2013, juntament amb 33 entitats més, va implicar-se en la denúncia ciutadana de la proposta de l'avinguda Juan Antonio Samaranch.

Andrea Valdés és politòloga, periodista i escriptora, i ha col·laborat en diversos projectes artístics.

2 març

La plusvàlua de la multiculturalitat: història d'un fracàs?

Auditori Virreina Lab. 19 h

¿Encara és possible, el 2016, en un món de conflictes geopolítics racials, migratoris i de desplaçament dels pobles, continuar utilitzant el discurs de la diversitat cultural o la multiculturalitat que el Fòrum 2004 es va fer seu com a marca de la ciutat? ¿És possible mantenir, des dels museus i l'administració pública, el recurs a la multiculturalitat com a discurs cohesionador i de comprensió de la història?

Debat amb Éric Fassin, professor de Ciències Polítiques a la Universitat de París 8, i Pep Fornés, director del Museu Etnològic i del Museu de Cultures del Món a Barcelona, moderat per Pep Dardanyà, artista.

Debat organitzat en col·laboració amb el Grup de Recerca sobre Noves visions de la comunitat del Centre Dona i Literatura - Càtedra UNESCO Dones, Desenvolupament i Cultures de la Universitat de Barcelona.

Éric Fassin és professor de Ciències Polítiques a la Universitat de París 8, investigador al CNRS (Centre national de la recherche scientifique) i col·laborador de diversos mitjans com ara el diari *Libération*. És autor de nombrosos llibres sobre qüestions socials i racials en el marc del funcionament democràtic francès.

Pep Fornés és antropòleg, gestor cultural, mestre, assagista, director del Museu Etnològic des del 2003 i recentment nomenat també director del Museu de Cultures del Món. Totes dues institucions pertanyen a l'Ajuntament de Barcelona.

Pep Dardanyà és antropòleg i artista. Professor a l'Escola Massana, on és cap de l'Àrea de Relacions Externes i Acció Cultural. El seu treball artístic sempre ha estat orientat a analitzar les paradoxes en la representació dels "altres".

[LA VIRREINA]

CENTRE
DE LA
IMATGE

9 març

L'opció de la confusió: el valor polític de la ficció

Auditori Virreina Lab. 19 h

Després d'anys de qüestionament dels espais on es construeix la veritat, quins són els espais on la podem trobar? Cada cop més artistes, documentalistes, cineastes i periodistes treballen en l'exploració d'una cultura de la sospita respecte dels formats i espais validats de producció de sabers i d'informació. Com es poden qüestionar aquests espais autoritzats de "veridicció"? Quins nous models de credibilitat es poden configurar? No és el *fake* una forma de revelar veritats amagades?

Debat amb Montserrat Besses, periodista, i Joan Fontcuberta, artista, moderat per Andrés Hispano, realitzador audiovisual i comissari d'exposicions.

Montserrat Besses és periodista d'investigació als serveis informatius de Televisió de Catalunya. De 1983 a 1994 va ser corresponsal de la cadena a París i, des d'aleshores, ha dirigit nombrosos documentals i reportatges a TV3.

Joan Fontcuberta és artista, comissari d'exposicions i teòric de la fotografia. Ha exposat en nombrosos centres artístics internacionals i ha publicat diversos llibres. D'entre els molts guardons que ha rebut, cal destacar el prestigiós Premi Internacional de Fotografia Hasselblad (2013).

Andrés Hispano és realitzador audiovisual, comissari d'exposicions i teòric de la imatge.

16 març

Relats per fer. Censura i negativitat: els debats suspesos

Auditori Virreina Lab. 19 h

Durant el 2015 van tenir lloc diversos actes de censura que van afectar greument el desenvolupament de projectes artístics. Dos dels més coneguts es van produir al MACBA, que va provocar un greu sotrac a l'organigrama del centre i a les seves activitats, i a Figueres, en el marc del festival Ingràvid. A part de la puntual repercussió a la premsa, aquesta mena de decisions institucionals autoritàries acaben habitualment en l'oblit, i segresten així el debat públic necessari sobre la funció de les arts en la vida política i social. La censura no només persegueix aplacar dissensions sinó també suspendre el valor mateix del debat.

Debat amb Valentín Roma, co-comissari de l'exposició *La bèstia i el sobirà*, que va tenir lloc al MACBA i en la qual l'obra de l'artista Ines Doujak va intentar ser censurada, i amb Rafael Camps i Esther Pujol, directors del festival Ingràvid de Figueres, moderat pel Col·lectiu Leland Palmer, artistes.

Valentín Roma és historiador de l'art, comissari d'exposicions i assagista. És professor de Teories Artístiques Contemporànies a la UAB i a l'Escola Elisava. De 2014 a 2015 va formar part de l'equip comissarial del MACBA.

Rafael Camps, filòsof i gestor cultural, i Esther Pujol, gestora i productora cultural, són membres del col·lectiu Ingràvid, que organitza el Festival de Cultura Contemporània de l'Empordà a Figueres.

El col·lectiu Leland Palmer és un grup d'artistes que, des de 2012, porta a terme una investigació sobre la censura.

30 març

Canòdrom Parc de Recerca Recreativa. *Smart city*: de l'arquitectura a l'enginyeria

Auditori Virreina Lab. 19 h

L'antic Canòdrom de la Meridiana passa a ser, a partir del gener de 2016, un "Parc de Recerca Recreativa" destinat a allotjar empreses joves de disseny i producció de videojocs. Aquest canvi d'orientació d'un espai públic de la ciutat i la restricció subsegüent de l'ús ciutadà que se'n feia evidència el desplaçament d'un imaginari cultural envers diferents formes d'explotació productiva pròpies del model de l'*smart city*.

Debat amb Carles Sala, director d'Infraestructures Culturals i Patrimoni, Esteve Caramés, coordinador de les Fàbriques de Creació, tots dos a l'ICUB (Institut de Cultura de Barcelona), i Jordi Borja, urbanista i president de l'Observatori DESC (Drets Econòmics, Socials i Culturals), moderat per Daniel García Andújar, artista.

Carles Sala és director d'Infraestructures Culturals, Patrimoni i Coordinació de l'ICUB (Institut de Cultura de Barcelona).

Esteve Caramés és coordinador de les Fàbriques de Creació de l'ICUB (Institut de Cultura de Barcelona).

Jordi Borja, historiador i geògraf, és professor emèrit de la Universitat Oberta de Catalunya. Ha elaborat plans i projectes de desenvolupament urbà en diverses ciutats europees i llatinoamericanes, i és president de l'Observatori DESC (Drets Econòmics, Socials i Culturals).

Daniel García Andújar és artista. Pioner en l'ús activista d'internet amb finalitats de crítica social i política, va fundar el 1996 Technologies to the People. Fins al 2015 va ser vicepresident de l'Associació d'Artistes Visuals de Catalunya, en què va seguir de prop els debats sobre el futur del Canòdrom.

6 abril

Monuments per fer. Cal fer-los?

Auditori Virreina Lab. 19 h

En els últims anys, artistes i investigadors han fet recerques sobre els monuments per fer, els homenatges històrics pendents, i han buscat maneres per pensar quina podia ser la forma d'homenatjar la Barcelona anarquista, feminista, cooperativista, espiritista, popular, fabril... Cal passar per la tradició del monument per mantenir viva aquesta memòria?

Debat amb Manuel Delgado, antropòleg i professor de la Universitat de Barcelona, i Ricard Vinyes, comissionat de Programes de Memòria de l'Ajuntament de Barcelona, moderat per Lúa Coderch, artista.

Manuel Delgado és historiador de l'art i antropòleg. Des de 1986, és professor titular d'Antropologia Social a la Universitat de Barcelona i membre de diversos grups de recerca. És autor de nombroses publicacions sobre antropologia urbana, així com membre de diverses plataformes socials i polítiques.

Ricard Vinyes és historiador, catedràtic d'Història Contemporània a la Universitat de Barcelona, assagista i assessor de nombrosos projectes. El 2005 va presidir la Comissió Redactora del Projecte del Memorial Democràtic i el 2011 la Comissió per a un projecte de redacció d'un Centre de la Memòria per al País Basc.

Lúa Coderch és artista. En els seus últims treballs ha investigat formes d'explorar memòries col·lectives des del seu caràcter no només efímer i fràgil sinó també intermitent.

13 abril

Escultura a l'horitzó: *skylines* ideològics de Barcelona

Auditori Virreina Lab. 19 h

El 2014 l'alcalde Trias va demanar a l'artista Jaume Plensa que imaginés una peça icònica per al litoral de la ciutat. Aquesta proposta d'intervenció escultòrica obre el debat sobre les maneres històriques i contemporànies a través de les quals s'han visibilitzat les dinàmiques del mercat de l'art, la política, el relat històric i les de l'espai públic que influeixen en la construcció del valor.

Debat amb Gloria Moure, historiadora de l'art i comissària d'exposicions, i Núria Benach, geògrafa i professora a la Universitat de Barcelona, moderat per Matteo Guidi, artista.

Núria Benach és professora de Geografia a la Universitat de Barcelona. S'ha interessat per la transformació de la Barcelona olímpica, així com per la banalització de significats que produeix la promoció econòmica del turisme.

Gloria Moure és historiadora de l'art i comissària d'exposicions. Durant els anys noranta va ser responsable de la Fundació Espai Poblenou i del 2002 al 2008 membre de la Comissió de valoració de projectes urbanístics de l'Ajuntament de Barcelona.

Matteo Guidi és artista i, juntament amb Giuliana Racco, realitza actualment el projecte *The Artist and the Stone*, que proposa una reflexió política sobre l'acollida d'una pedra provinent de Palestina a l'espai públic de Barcelona.

20 abril

El valor humà: quan el monument és la gent (des de l'helicòpter)

Auditori Virreina Lab. 19 h

Les grans manifestacions sobiranistes dels últims anys són potser un dels millors exemples de les noves formes de construcció de la iconicitat del present. Els eslògans, les pancartes i els cossos que les sostenen donen pas a imatges massives i dissenyades que operen en un nou espectre global i mediàtic dels afectes. Noves formes d'expressió comunal que s'integren en una pugna mundial de les imatges, de la política i de la propaganda.

Debat amb Gerard Horta, antropòleg i professor de la Universitat de Barcelona, i Galdric Peñarroja, coordinador de l'Equip Audiovisual de l'ANC (Assemblea Nacional Catalana), moderat per Daniela Ortiz, artista.

Gerard Horta és antropòleg, escriptor, activista i professor al Departament d'Antropologia Social de la Universitat de Barcelona. Ha realitzat nombroses investigacions sobre antropologia urbana, popular, espiritista i religiosa, i és membre cofundador del Grup de Recerca sobre Exclusió i Control Socials.

Galdric Peñarroja és fotògraf de professió, ha desenvolupat la seva tasca principalment a través de la Comissió de Comunicació i coordinant l'Equip Audiovisual de l'ANC, on ha col·laborat en l'organització de les mobilitzacions dels Onzes de Setembre.

Daniela Ortiz és artista. Ha portat a terme investigacions sobre la nacionalitat i la immigració des de l'herència de la dominació colonial i de classe, amb especial atenció a les formes de construcció de la memòria dels col·lectius.

26 abril, 19:30 h

El valor de l'usuari: força de treball en l'economia digital

Debat en anglès

Auditori Virreina Lab. 19.30 h

IKEA va inventar la forma de desfer-se d'un treballador a la cadena de muntatge i fer que l'usuari n'ocupés el lloc, muntant el moble a casa de franc. Aquest desplaçament de la força de treball és avui el sistema central de producció de les noves tecnologies digitals: els usuaris de les xarxes socials són els nous treballadors de les empreses globals i deslocalitzades de comunicació. La fàbrica opaca va donar pas a la fàbrica transparent i aquesta dona pas ara a la fàbrica sense murs.

Debat amb Tiziana Terranova, professora de Ciències Humanes i Socials a la Universitat de Nàpols, i Aleix Valls, director de la Fundació Mobile World Capital Barcelona, moderat per Roc Albalat, dissenyador.

Debat organitzat en col·laboració amb Hangar (Centre de Producció i Recerca d'Arts Visuals) i GREDITS (Grup de Recerca en Disseny i Transformació Social de Bau Centre Universitari de Disseny de Barcelona).

Tiziana Terranova és activista i professora de Ciències Humanes i Socials a la Universitat de Nàpols. Ha estudiat la política cultural dels nous mitjans d'informació i de saber, així com les formes de subjectivitat que deriven del treball realitzat pels usuaris.

Aleix Valls és matemàtic, enginyer i l'actual director general de la Fundació MWCB (Mobile World Capital Barcelona), on prèviament havia estat responsable del Programa d'Emprenedoria i Innovació MWCB.

Roc Albalat és grafista i realitzador audiovisual. Ha treballat en el camp del multimèdia, en projectes d'apropiació de dades i l'exploració de tecnologies en desús.